

Четвертий блок – адаптивні системи навчання, тобто спеціалізоване програмне забезпечення, яке адаптується до індивідуальних потреб окремих студентів в процесі навчання, аналізують успіхи та проблеми кожного здобувача освіти та пропонують індивідуальні траєкторії навчання, що дозволяє підвищити ефективність. І, нарешті, віртуальні лабораторії і симулятори. Загалом, симуляція – це штучне представлення складного процесу реального світу з достатньою точністю з метою сприяння навчанню шляхом занурення, роздумів, зворотного зв'язку та практики за вирахуванням ризиків, властивих подібному досвіду реального життя. За її допомогою створюється інтерактивна імітаційна модель, яку можна динамічно налаштовувати для вивчення та спостереження за впливом різних умов, вхідних даних або інших змінних. Проявом застосування симуляцій можуть бути віртуальні лабораторії, симуляційні ігри та гейміфікація навчання, практика якої успішно застосовується в НТУ «ХП».

Таким чином, запровадження новітніх інформаційних технологій в освітній процес України є досить актуальним, оскільки відкриває нові можливості для вдосконалення навчання та підвищення його якості. Незважаючи на недоліки та виклики, які можуть виникати, переваги використання сучасних технологій в освіті значно переважають, сприяючи розвитку інноваційних підходів та адаптації до потреб сучасного суспільства в умовах війни.

Тищук О.М.
Науковий керівник: д. держ. упр., ст. досл. Мороз С.А.
НТУ «ХП»

ПОТЕНЦІАЛИ Е-АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проблематика якості вищої освіти, з огляду на неабияку свою значущість для забезпечення суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку держави, постійно перебуває у межах наукової та професійної уваги вчених та фахівців практиків. На таку значущість може вказувати факт віднесення

Міністерства освіти і науки України (МОН України) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) до переліку установ та організацій, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період (Наказ МОН України №21 від 07.01.2025 року). Така увага держави до місця та ролі НАЗЯВО у забезпеченні виконання покладених на нього функцій в особливий період свідчить про визнання проблематики якості вищої освіти вкрай важливою, як для забезпечення функціонування системи вищої освіти безпосередньо під час дії воєнного стану, так й для збереження її потенціалів для післявоєнної відбудови держави.

Не дивлячись на той факт, що проблематика забезпечення якості вищої освіти охоплює чимало вкрай важливих до вирішення питань (перелік цих питань конкретизовано в Законі України «Про вищу освіту» та Статуті НАЗЯВО), серед них є й ті з них, вирішення яких є першочерговим. До таких питань може бути віднесено питання цифровізації акредитаційних процедур освітніх програм. На переконання Міністра цифрової трансформації М. Федорова цифровізація у вищій освіті є не лише механізм підвищення ефективності надання державою освітніх послуг (оптимізація управлінських процесів; алгоритмізація дій; зменшення собівартості продукту та пов'язаних з ним трансакційних витрат; наближення послуг до користувачів тощо), а й одним з методів, який суттєво зменшує пов'язані з виконанням службових обов'язків ризиків. Такі ризики можуть мати різну природу свого походження (наприклад, не достатній рівень професіоналізму посадових осіб (відсутність знань та досвіду; суб'єктивізм та волюнтаризм тощо) або правовий нігілізм (усвідомлене ігнорування встановлених нормативно-правовими актами процедур та правил або визнаних суспільством цінностей та норм)) та різні напрями своєї актуалізації. Незалежно від природи походження та напрямів актуалізації ці ризики можуть суттєво вплинути не лише на ефективність досягнення мети функціонування організації або установи (у нашому випадку – НАЗЯВО), а й на систему в цілому (у нашому випадку – система вищої освіти).

На переконання учасників Всеукраїнського форуму «Україна 30. Цифровізація» мінімізація цих та багатьох інших ризиків (корупція; свідоме або несвідоме порушення процедур, правил, алгоритмів термінів тощо) може бути здійснена за рахунок оцифрування тих чи інших послуг або сервісних функцій держави. На наше переконання, акредитація освітніх програм може розглядатися через призму саме сервісних функцій держави (акредитація не є примусовою, а отримувач має вибір щодо суб'єкту який буде проводити акредитацію), а отже й її процедури можуть бути удосконалені за рахунок певного оцифрування. Звертаючи увагу на можливість оцифрування акредитацій освітніх програм ми не обмежуємося прийняттям фактів «завантаження самозвітів», використання «електронних кабінетів», запровадження «електронної комунікації» та «електронного документообігу» тощо на рівні достатнього результату діджиталізації в системі забезпечення якості вищої освіти. Всі ці елементи, у тому чи іншому варіанті своєї актуалізації, вже давно стали повсякденними атрибутами діяльності будь-якої сучасної організації або установи. Використовуючи термін цифровізація по відношенню до процедур акредитації освітніх програм ми маємо на увазі значно ширше коло характеристик та (або) феноменів ніж це може бути подано через призму розкриття змісту вище згаданих моделей. Тут ми апелюємо до таких характеристик та (або) феноменів цифровізації як: автоматизація та алгоритмізація процесів; безсуб'єктність та безконфліктність адміністрування; об'єктивність та всебічність оцінювання; технологічність та оперативність; неупередженість та клієнтоорієнтованість тощо.

Приймаючи до уваги вище наведене можемо сформулювати такі основні висновки та узагальнення. По-перше, цифровізація акредитації освітніх програм має потенціали до своєї актуалізації через механізм Е-акредитації. Переважна більшість передбачених акредитаційною процедурою завдань (наприклад: оцінка змісту освітньої програми щодо його відповідності стандарту освіти; рівень забезпеченості результатів навчання навчальними компонентами; аналіз кадрового складу; логічність структурування програми

тощо) може бути вирішена у так званому автоматичному режимі, тобто суто у межах спеціально розробленого програмного середовища. По-друге, запровадження моделі Е-акредитації дозволить: 1) державі – підвищити ефективність процедури акредитації (заощадити ресурси з одночасним підвищенням якості отриманого результату) та забезпечити її неупередженість (забезпечити дотримання принципу об'єктивності та холістичності); 2) закладу вищої освіти – отримати більш якісну експертизу за менші гроші та при цьому заощадити час (зазвичай проходження акредитації є для ЗВО достатньо ресурсно обтяжливим, як за витраченим часом так й за фінансовими витратами, процесом); 3) стейкхолдерам – отримати об'єктивну інформацію щодо якості конкретної освітньої програми, а також миттєву можливість її порівняння з іншими схожими програмами (можливість автоматичного рейтингування освітніх програм за обраними стейкхолдером критеріями). Вище сформульовані узагальнення не є остаточними, а лише сприяють формуванню певного підґрунтя для розвитку наукового дискурсу щодо можливості та (або) необхідності використання потенціалів цифровізації на рівні одного з механізмів забезпечення якості вищої освітньої діяльності ЗВО та якості вищої освіти.

Ткаченко М. О.
Науковий керівник: ст. викл. Григор'єва С.В.
НТУ «ХП»

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Кожна людина протягом усього життя, так чи інакше, пов'язана з організаціями. Саме в організаціях або за їх сприяння люди ростуть, навчаються, працюють, вступають в різноманітні відносини, розвивають науку і культуру. У рамках організації повсюдно здійснюється людська діяльність. Нема організацій без людей, так само як і немає людей, яким не доводиться мати справу з організаціями.